

MEISJESKOPJE, copie door M. Becht naar het schilderij van den Delftschen Vermeer.

van deze, wellicht te wijsgeerige heeren met het woord, „betweterij”, omdat de practijk ons juist het tegendeel leert. Er zijn voldoende gevallen bekend, waarbij de copie, althans met het ongewapende oog, niet van het echte werk te onderscheiden was, zoodat kunstkenners alleen na een uiterst nauwkeurig onderzoek, de ware expertise konden vaststellen. Zoo werd er eenige jaren geleden op een uitgebreide Parijsche verkooping een schilderij geveild van *Albert Cuyt*, dat het oude bezit was van een bekende familie. Aan de echtheid van dit schilderij werd niet getwijfeld en onder de arendsblikken van vermaarde kenners uit verschillende landen, kocht een Nederlandsche kunsthandelaar het kostbare doek. Eerst later bleek, dat men slechts te doen had met een oude copie naar een schilderij van *Albert Cuyt*.

De waarlijk voortreffelijke copie was vermoedelijk reeds in den tijd van den meester vervaardigd, waardoor elk wantrouwen onredelijk scheen. En toch hebben oude copieën de meeste noodlottige vergissingen op hun geweten. Het echte schilderij van *Albert Cuyt* bevond zich in de verzameling van de groot-hertogin van Mecklenburg, de moeder van onzen prins Hendrik.

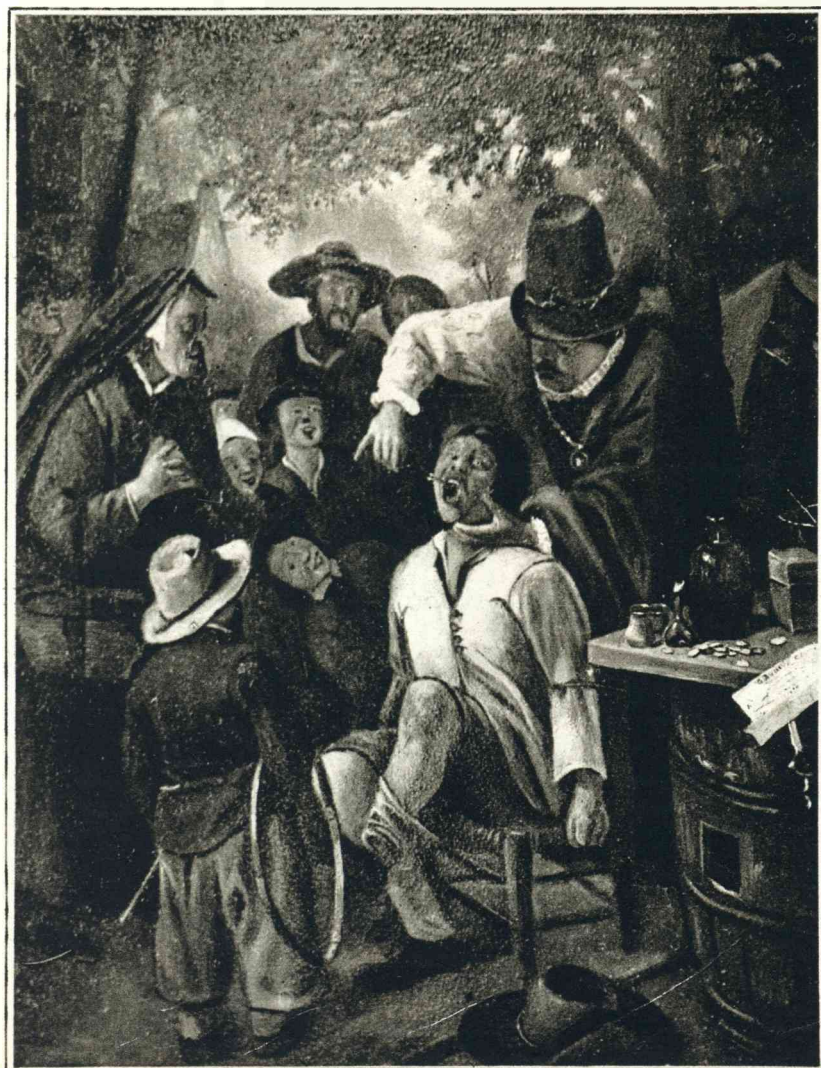
Uit het bovenstaande blijkt voldoende, dat, wat de theoretici ook mogen beweren, de copie soms niet van het echte stuk te onderscheiden is. Ook het scheikundig onderzoek kan niet altijd de waarheid aan het licht brengen. Immers bij de copieën uit het verleden is er te weinig verschil tusschen de verven van de meesters en de copisten, te meer omdat de meesters vaak elkanders schilderijen copieerden of hun werken op hun eigen atelier door hun leerlingen lieten namaken. Bij een deskundig onderzoek in twijfelachtige gevallen, geven soms historische documenten den doorslag en het is ook meer dan eens gebeurd, dat nimmer met zekerheid kon worden vastgesteld of men met een echt stuk of met een copie te doen had. Wanneer het copieeren op zoo nauwkeurige wijze geschiedt, geloof ik, dat er uit kunstzinnig oogpunt tegen de copie geen bezwaar te maken is. Ik ga zelfs verder. Wij mogen dit hulpmiddel niet van de hand wijzen, omdat het de belangstelling voor de kunst kan bevorderen. Niet iedereen wordt in de gelegenheid gesteld de musea te bezoeken, waarin kunstschaten bewaard worden. Voor hen, die zich niet de weelde kunnen veroorloven

reizen te maken naar Moskou, Washington, Parijs, Rome, Londen, Berlijn of andere steden, welke beroemde kunstwerken bezitten, is de copie een niet te versmaden surrogaat.

Bij het onderricht aan jonge kunstenaars heeft het copieeren altijd een bijzondere plaats vervuld. De oude meesters achtten het van groot belang, maar ook tegenwoordig wordt het copieeren door sommige leeraren als een voornaam leermiddel beschouwd. Daarentegen zijn er ook weer paedagogen, die meenen, dat het copieeren schadelijken invloed uitoefent op de persoonlijkheid van het talent van den leerling. Het copieeren, in het leerplan zoodanig opgenomen dat elke leerling zich daaraan onderwerpen moet, lijkt mij onjuist. Het kunstonderwijs dient den leerling zooveel mogelijk vrijheid toe te staan, zoodat hij onbelemmerd zijn eigenschappen kan ontplooien. Maar tevens sluit dit in, dat hem ook de gelegenheid om te copieeren, als hij zich daartoe voelt aangetrokken, niet ontnomen mag worden. Er zijn literatoren, die niet alleen de boeken van geestverwanten herhaaldelijk lezen, maar ook hoofdstukken hieruit overschrijven, om zich geheel in 't werk te kunnen verdiepen. Zoo komt het eveneens vaak voor, dat schilders zich niet alleen bepalen tot het bezien van schilderijen hunner vakgenooten, maar deze werken copieeren, omdat zij dit voor hun studie noodig hebben. Niet altijd volgen zij daarbij op slaafsche wijze het gegeven. Zoo is het bekend, dat *Vincent van Gogh* eenige werken van *Millet*. (de oudste meester der Barbizonschool,) als model gebezigd heeft, doch daarbij het onderwerp op eigen manier verwerkte. Dit kan natuurlijk niet zuiver copieeren genoemd worden, maar ik herinner hieraan, omdat zulke gevallen feitelijk merkwaardige variaties zijn op het gewone copieeren.

In de copieën van de Haagsche copiste *Marie Becht*, waarvan hierbij drie stukken gereproduceerd zijn, vond ik veel verdienstelijke eigenschappen. In het bijzonder vestig ik de aandacht op de copie naar het schilderij van *Govert Flinck* „Isaäk zegent Jacob”. De heer *Schmidt Degener*, de hoofddirecteur van het Rijksmuseum te Amsterdam, schreef hierover „dat deze copie op uitnemende en kunstvaardige wijze het origineel weergeeft”. Inderdaad, de expressie van de gezichten, de indruk, dien de rijk geschakeerde stoffen maken, en het teedere spel van licht en schaduw, werden door deze bekwame copiste kundig en gevoelig weergegeven.

DE KIEZENTREKKER, copie door M. Becht naar het werk van Jan Steen.